

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 80
(Posamezne štev.
15 kr.)

Oznanila,
ikrat natisnena,
od vrste 15 kr.

Naročnina,
oznana in reklamnaja
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.
Odprte reklama-
cije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismo m,
na katera se želi
odgovor,
naj se pridene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziramo.

Nepravilna pisma
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
oceno poslani knjige
se ne vračajo.

Slovniška teorija Kernova.

Piše dr. Janko Bezjak.

(Dalje)

Kaj pa sledi iz 1. točke za šolski pouk? — Na težave bomo naletavali, učeč, da tiči osebek v osebilih. Pri tem še nemislamo na ljudsko šolo, ampak na srednjo; koliko Kernove teorije je mogoče učiti v ljudski šoli, videli bomo pozneje.

Učimo torej, da je osebek zaznamovan v osebilih! Če hočemo biti razumljivi, moramo se podati na jezikoslovno polje in razvijati postanek današnjih oblik; to pa bi smeli poskusiti le v višjih razredih. V nižjih nam mora zadoščati, če učenci umejo, da osebila izrazujejo 3 osebe v raznih številih. In ako smo to dosegli, morali bi učiti, da so one osebe tudi osebkii. Kaj pa takrat, če oseba ni zaznamovana in po takem tudi osebek ne? Ali če oblike ne moremo nanašati na določeno osebo?

Vzamimo n. pr. oblike: nesem, neseta, nese, nesi, nesel bi, nesel bo. Samo obliki nesem in neseta imate osebilo, prva m, druga ta; vse druge ga nimajo: torej je oseba istinito izražena le v prvih dveh, v drugih ne.

O prvi obliki bomo po takem učili, da je osebek 1. oseba, zaznamovana po osebilo m; to osebo tudi zaznamujemo z osebnim zaimkom jaz.

Kaj pa o drugi obliki? Smemo li reči, da je neseta 3. oseba? Ne. Ali da je 2. oseba? Tudi ne; kajti neseta more biti i ta i ona. Moremo li torej osebek spoznati? Ne. A vendar je izražen po osebilo! To je prva zadrega; kajti da osebo spoznamo, treba nam je pristaviti osebni zaimek midva ali onadva.

Še težje bomo razlagali oblike: nese, nesi, nesel bi, nesel bo. Tem oblikam manjka, kakor smo gori rekli, osebilo, znamenje osebe. Moremo li torej soditi, na katero osebo kažejo? Prav za prav ne; kako naj sodimo, če ni osebila? A vendar bomo učili, da nanašamo obliki nese in nesel bo na 3. osebo jedninsko. Zakaj pa? — Ali naj učimo, da ste v starem času imeli osebilo, kažoče na 3. osebo, in da se je to izgubilo? Ali da smo od nekdanj spajali s to obliko predstavo 3. osebe? Recimo, da to umejo (pri glagolih z osnovnim samoglasnikom i bomo zadeli ob nove težave); vendar pa moramo učiti, da osebek ni izražen, nego da si ga moramo le predstavljati.

Oblik nesi in nesel bi pa nitine moremo spojiti z določeno osebo; kajti velelnik nesi kaže na 2. in 3. osebo, pogojniki nesel bi pa celo na 1. 2. in 3. osebo. Pri tem si torej osebka niti predstavljati ne moremo. Tu nam še je po takem treba drugih pripomočkov, da posamno obliko prav umemo. Da je n. pr. oblika nesi nanašati na 2. osebo, izvemo le iz posebnega glasu, s katerim velevamo, obrnjeni proti dotični osebi

v istini ali v mislih. Ako hočemo vedeti, katero osebo si naj predstavljamo pri obliki nesel bi, moramo pristaviti jaz, ti, on, ona, ono; ali samostalnik; ali kakšno drugo ime; ali pa moramo soditi iz skupnega govora. Pristavljeno ime pa naj imenujemo osebkovo besedo, dasi osebek ni izražen; vse to naj učimo v nižjih razredih srednje šole, nadejaje se dobrega (!) vspeha. Vsaj Kern to zahteva.

Kaj pa naj počnemo z nekaterimi oblikami glagolov, debila in osebita z osnovnim samoglasnikom i spajajočih, ki pripadajo 3. in 4. glagolovi vrsti? — Tako n. pr. o obliki hvali niti ne moremo reči, kakor smo učili o obliki nese, da se nanaša na 3. jedninsko osebo določnega naklona; kajti hvali more biti 3. jedninska oseba določnikova, ali 2. in 3. velelnikova. Teh oblik torej učenci brez drugih pripomočkov ne morejo spoznati.

Še sitnejše je, če hočemo razjasniti obliko hvalita. Ta jedna oblika odgovarja čveternemu razmerju; kajti nanašamo jo lahko na 2. in 3. osebo dvojninsko določnega in velelnega naklona. Tu imamo osebito, in v njem je izražen osebek; a kaj nam pomaga, če osebka ne moremo razjasniti in ne predstavljati?

To so težkoče, katerih se ne moremo izogniti, iskajoč osebek v osebitu; o drugih govorili bomo v 2. in 3. točki.

2. Dalje trdi Kern, da je „podlog“ in „glagolova oseba“ jedno in isto; iz tega sledi, da je „glagolova oseba“ osebek.

Je li to res? Predno najdemo pravi odgovor, treba je oba pojma, dasi smo že govorili o njiju, še jedenkrat določiti prav natanko.

Na različnih straneh svoje gori imenovane knjige pravi Kern, da je „podlog“ ali „subsistenca“ tisto, o čemur smemo trditi, da je v kakšnem stanju, ki je izrazuje glagol. Pridejali še bomo, da je bilo in bo v kakšnem stanju. Pojem stanja pa tu jemljemo s Kernom v širjem pomenu, nego ga slovniciarji navadno jemljejo: ti ločijo na glagolih stanje, delovanje in trpljenje. Stanje jim je n. pr.: spati, bedeti, sedeti; delovanje: pisati, brati, govoriti; trpljenje: kaznovati se. Nam pa ste „brati“ in „kaznovati se“ isto tako stanje kakor sedeti. Ali o tem pozneje pri povedku.

Kaj pa more biti v kakšnem stanju? Vse, kar se je kedaj stvarilo, kar se stvarja in kar se bo še stvarilo kedaj, in sicer: ali v istini, ali v človeški domišljiji, ali v umu človeškem.

Ta učinek kakšnega stvarjenja zovemo stvar, jemlječ to besedo za pojem širjega pomena.

Istinite stvari tudi v istini bivajo so bivale in bodo bivale; stvaritve naše domišljije in našega uma pa ne: one učinjajo v nas prave predstave, katerim one istinite reči same odgovarjajo; podobam naše domišljije nič ne odgovarja v istini; stvaritve uma našega imajo sicer istinito podlago, a same na sebi tudi ne bivajo v istini. K tem vzlasti pripadajo vse lastnosti, vsa stanja, izražena po samostalnkih; kajti lastnosti in stanja sama na sebi niso, ampak imajo le istinito podlago, na kateri se nahajajo; a človeški um jim je pridejal isto samostalnost, katero imajo istinite stvari in si jih tudi tako predstavljal: to so abstraktna ali pojmovna imena v pravem pomenu besede, kakor: pobožnost, mladost, velikost, stanje itd.

Istinite stvaritve imenujemo rejalne, stvaritve človeškega uma in človeške domišljije pa idejalne.

Rejalne stvaritve so n. pr.: narava, blisk, luč, magnetizem, žival, miza, poslopje itd.; idejalne n. pr.: Venera, Pegaz, zmaj, pobožnost, spanje, $\sqrt{-2}$.

Vsem tem istinitim ali zmišljenim stvarjem dajemo imena, izražujoča njih bistvo. Jasno je torej, da je tudi podlog ali nekaj istinitega, ali le v človeških mislih bi-

vajočega, kar je ali kar si moremo misliti v kakem stanji; vsekako pa ima svoje ime po katerem ga spoznamo. Kern seveda loči ime od podloga in ima podlog sam na sebi brez imena za osebek, imenu osebkovemu pa daje ime „osebkove besede“.

Kako pa naj označimo „glagolovo osebo“?

Poglejmo si najprej, kako so nastale „glagolove osebe“!

Kakor dandanašnji človek ima samega sebe za sredotočje vsega mišljenja in dejanja, tako in še v večji meri je tudi pračloveku lastna oseba bila središče, po katerem se je moralo ravnati vse drugo. Iz tega središča presojeval je svojo okolico; iz njega se je v nasprotje postavljajl drugim osebam, najprej onim, s katerimi je govoril. Tako nadel je sebi kot govorečemu ali mislečemu poseben izraz, zaznamujoč to stališče, in onemu, s katerim je govoril, tudi posebnega. Sebe pa je začel tudi ločiti od onega, o katerem je govoril proti drugemu. A tisti je moral biti blizu, da ga je mogel videti in nanj kazati; to pa je zopet izrazil s posebno besedo. Ali ker ni samo kazal, ampak ker je tudi povedal kako stanje, spajal je, kakor smo že zadnjič omenili, debła záznamujoča stanja z ovimi besedami tako, da je iz dveh delov nastala jedna beseda. Tudi smo že rekli, da so ove prvotne besede izgubile svoj samostalen pomen; treba jih je torej bilo nadomestiti z novimi, ki so obdržale svojo samostalnost in te so takozvani osebni zaimki.

Velike važnosti pa nam je povdarjati, da je pračlovek najprej kazal na ono osebo, s katero ni govoril. To razvidimo iz tega, ker nosi prvotna beseda, ki je zaznamovala to stališče, v sebi kazalni koren ta. A tudi one oblike osebnega zaimka 3. osebe, katere so prvotni ti izpodrinile in katere najdemo dandanes v raznih arijskih jezikih, izvedene so iz kazalnega korena; n. pr. latinski *is*, *ea*, *id*, nemški *er*, *es*, staroslovenski *jō*, *ja*, *je*, iz kazalnega korena *i* (nemški *sie* je iz sestavljenega korena *s+ja*).

Slovenskemu jeziku služi v imenovalniku vseh števil in spolov kazalni zaimek *on*, *on*, *ona*, *ono* za osebnega, v drugih sklonih vseh števil pa starejše oblike, izvedene iz prej omenjenega kazalnega korena; bulgarščina hrani stari kazalni *tō* kot osebni zaimek itd.

Rekli smo, da je pračlovek kazal na osebo, o kateri je govoril proti drugi. A v daljnem razvoji svojih mislij začel je tudi govoriti o osebah, ki mu niso bile ne blizu, ne vidne. Kako pa je takrat rabil ovo obliko? Kazati na osebi in jo tako označiti ni mogel več; moral jo je opisati in označiti, da jo je poznal dotični, s katerim je govoril, ali si jo vsaj mogel predstavljati; moral jo je imenovati. Na to pa je spet kazal na-njo, kakor bi jo bil videl in rabil ono prvotno kazalno besedo, ali spojeno z glagolovim deblom ali tudi za-se.

A tekom časa jel še je ostreje opazovati in razločevati. Jel je ločiti stvari po spolu. Če je torej govoril o osebi, ki ni bila prisotna ali vidna, moral je spol označiti na besedni obliki: kazal je torej v svojih mislih na osebo, ki jo je prej označil, in poleg tega izrazil tudi spol. A na onih prvotnih besedah, zaznamujočih osebo, tega ni mogel storiti; kajti tiste besede niso bile več samostalne, kakor smo že omenili, ampak bile so z glagolovimi debli zrastle v posamne, pojedine besede in se niso dale več izpreminjati. Zaradi tega izrazil je spol na onih besedah, ki so jele prvotne nadomeščati, ohranivši svojo samostalnost. Iz tega uvidimo, zakaj ločimo na osebnem zaimku 3. osebe trojni spol, na osebilo 3. osebe pa nobednega. To smo sicer že zadnjikrat mimogrede opomnili, a tu je bilo treba o tem govoriti natančneje.

(Dalje sledi.)

Učni načrt za računstvo v štirirazredni ljudski šoli.

(Dalje od št. 17. „Pop.“ 1893 str. 264.)

III. razred.

1. oddelek (4. šolsko leto).

Opomnje. 1. V tem letu se morajo učenci do dobrega naučiti: *a)* Mere in sicer vse števnne, vse dolgostne, vse votle, vse utežne, vse časovne in vse censke mere (denarje); *b)* vse vrste pismenih čistih računov s celimi števili; *c)* čisto računanje z decimalnimi ulomki in sicer pri množenji in deljenji za one slučaje, v katerih je multiplikator oziroma divizor 10, 100, 1000, . . . ali kako drugo celo število.

2. Vsi slučaji priprostega računa torej: *a)* sklep z jednote na množino in obratno, *b)* sklep z množine po jednoti na drugo množino, *c)* sklep z mere na mnogokratnih in obratno, *d)* sklep z mnogokratnika po meri na drug mnogokratnik.

3. Pri uporabnih nalogah naj se gleda osobito na sestavljenec, da se otroci tega leta popolnoma seznanijo z bistvom takih nalog.

4. Opomnje 3, 4, 6, 7, 10, katere sem navedel za prostor 1—1000, veljajo več ali manj tudi za to leto.

5. Decimalni ulomki za 3. šolsko leto niso predpisani, kakor sem si mislil, ne vem po kaki pomoti; torej prečrtam tu opomnjo 8 katero sem napisal za prostor 1—1000, in z decimalno pisavo mnogoimenastih števil začnimo še le v 4. šolskem letu. Sploh prosim, naj častiti bralci teh načrtov, vse ono, kar se tiče računanja z decimalnimi ulomki, v načrtu za 3. šolsko leto blagovoljno izpusté.

6. Za navadne ulombe jemljimo najpriprosteje vaje, katere so še zmerom bolj pripravljalnega značaja.

7. Računanje na pamet naj se goji osobito pri sklepnem računu; pa tudi pri čistih računih naj služi kot uvod v novo tvarino.

I. teden.

Shvatba števil. — Ponavljanje mer v redu; števila do 1000; razdrobitev in zjedinenje dekadičnih jednot, branje in pisanje števil do 1000; raznovrstni čisti računi na pamet v prostoru do 1000, namešane uporabne naloge.

II. teden.

Shvatba števil. — Ponavljanje mer v redu in razširjenje z novimi, decimalna pisava mnogoimenastih števil z ozirom na spreminjalke 10, 100, 1000; števila do 10.000, 100.000 in do milijona, razdrobitev in zjedinenje dekadičnih jednot, branje in pisanje števil. — Ponavljanje raznovrstnih čistih računov (pismeno), namešane upombne naloge.

III. teden.

Shvatba števil. — Ponavljanje mer v redu, decimalna pisava mnogoimenastih števil (prim. prejšnji ted.); števila v neomejenem prostoru, razdrobitev in zjedinenje dekadičnih jednot, branje in pisanje števil. — Ponavljanje raznovrstnih čistih in uporabnih računov v prostoru do 1000 (oz. do milijona, prim. I. razred 2. oddel.) *a)* na pamet, *b)* pismeno.

IV. teden.

Shvatba števil (prim. III. ted.). — Ustno seštevanje (razne stopnje, prim. 4. rač.). — Ponavljanje raznih čistih pismenih računov (prost. 1—1000), uporabni računi (namešane naloge).

V. teden.

Shvatba števil (prim. III. teden). — Vaje v vrstah (prim. 4. rač.). — Ponavljanje raznih čistih pismenih računov (1—1000). — Naloge o ceni (sklep *a* in *b*, prim. op. 2.), namešane uporabne naloge.

VI. teden.

Shvatba ulomkov (prim. 4. rač.). — Vaje v vrstah (prim. V. teden). — Ponavljanje raznih čistih računov v prostoru do 1000. — Naloge o ceni (sklepa a in b); namešane uporabne naloge.

VII. teden.

Pismeno seštevanje mnogoimenastih števil in sicer tudi decimalni obliki. — Vaje $1dm = \frac{1}{10}m$ $5dm = \frac{5}{10}m$ (prim. 4. rač.) — Shvatba ulomkov (prim. VI. teden). — Seštevanje mnogoimenastih števil, ko si ji izpremenil na jednoimenasta n. pr. $46:3$ leg. $= 46\frac{2}{3}$ leg. — Ponavljanje raznih čistih računov (pismeno) osobito v množenji in deljenji v prostoru do 1000. — Naloge o ceni (sklep a in b).

VIII. teden.

Shvatba števil (ponavljanje) v neomejenem prostoru. — Pismeno seštevanje a) v prostoru do 1000, b) v prostoru do milijona, c) v neomejenem prostoru. — Ponavljanje raznih čistih računov (pismeno) osobito o množenji in deljenji. Naloge o ceni (sklep a in b), namešane uporabne naloge.

IX. teden.

Ustno odštevanje (čisto in uporabno). — Vaje v vrstah (ustno in pismeno seštevanje). — Ponavljanje o shvatbi ulomkov. — Naloge o ceni (sklep a in b), namešane uporabne naloge.

X. teden.

Vaje v vrstah (seštevanje in odštevanje, zadnje samo ustno). — Ponavljanje raznih čistih računov osobito o množenji in deljenji v prostoru do 1000, uporabni računi; naloge o ceni (sklep c).

XI. teden.

Pismeno odštevanje mnogoimenastih števil in sicer tudi v decimalni obliki. — Vaje a) $6dm$ $4cm$ $3mm = 643dm$ b) $6dm$ $4cm$ $3mm = 6dm + \frac{4}{10}dm + \frac{3}{100}dm$. — Odštevanje mnogoimenastih števil, ko si jih izpremenil na jednoimenasta n. pr. $24:53l = 24\frac{53}{100}l$. — Naloge o ceni (sklep c).

XII. teden.

Pismeno odštevanje (pravilo v smislu odštevanja). — Vaje v vrstah (ustno in pismeno odštevanje). — Naloge o ceni (sklepi a , b in c); časovni računi. — Ponavljanje o množenji in deljenji v prostoru do 1000; namešane uporabne naloge.

XIII. teden.

Pismeno odštevanje v smislu prištevanja. Ustno množenje. — Ponavljanje vaj o ulomkih. Uporabni računi, naloge o ceni, časovni računi.

XIV. teden.

Ustno množenje, uporabni računi. Pismeno množenje mnogoimenastih števil, tudi v decimalni obliki. Množenje (pismeno po pravilu) z osnovnimi števili. Ponavljanje o odštevanji v smislu prištevanja.

XV. teden.

Ponavljanje pismenega množenja z osnovnimi števili, množenje z 10, 20, 30. — Vrste o seštevanji in odštevanji. — Pismeno množenje mnogoimenastih števil z osnovnimi števili, ko si spremenil prva v jednoimenasta n. pr. ($57308ha = 5\frac{7308}{10000}ha$). — Namešane uporabne naloge.

XVI. teden.

Ponavljanje o množenji. — Pismeno množenje z mešanimi celimi števili (n. pr. s 23, 253 itd.). — Ponavljanje o shvatbi ulomkov. — Uporabne naloge, naloge o ceni (sklep a , b in c).

XVII. teden.

Ponavljanje pismenega množenja. — Ustno deljenje. — Računauje v vrstah. — Mešane oblečene naloge, računi o ceni.

XVIII. teden.

Ustno deljenje. — Pismeno deljenje mnogoimenastih števil z osnovnimi števili (n. pr. 8 lg. 4 pl. : 2, 2m 7dm 3cm : 7, . . . 6 stot. 5 des. 4 jed. : 3), tudi z decimalno pisavo; pismeno deljenje brezimenastih števil z osnovnimi števili (v najdaljši obliki in sicer v pomenu delitve n. pr. 96 : 3 = ; tretjina od 9 des. so 3 des., 3krat 3 des. je 9 des., 9 des. od 8 des. ne ostane nič itd. Ponavljanje o množenji — uporabni računi.

XIX. teden.

Ponavljanje vaj prejšnjega tedna o deljenji; pismeno deljenje brezimenastih števil z osnovnimi števili (v pomenu delitve, pa v krajši obliki n. pr. 96 : 3 = ; tretjina od 9 je 3, 3krat 3 je 9, 8 od 9 ne ostane nič itd.) — Vaje o množenji. — Uporabni računi, mešane naloge, naloge o ceni (sklep *a*, *b* in *c*).

XX. teden.

Pismeno deljenje z osnovnimi števili (v pomenu merjenja; n. pr. 96 : 3 = ; nam tretjina od 9 tudi lahko rečemo 5 v 9 je 3krat, in pri tem dobimo isto). — Pismeno deljenje z 10, 100, 1000 in sicer *a*) 420dm : 10dm . . . 560 jedn. : 10 jedn. (takiste vaje za deljenje s 100, 1000), *b*) 420 : 10, 7365 : 100. — Namešane uporabne naloge, naloge o ceni (sklep *a*, *b* in *c*).

XXI. teden.

Ponavljanje o deljenji (prim. prejšnji ted.). — Pismeno deljenje z 20, 300 . . . in sicer *a*) 860cm : 20cm 34200 jedn. : 600 jedn., *b*) 860 : 20, 4532 : 500 . . . — Ponavljanje o množenji. Uporabne naloge, računi o ceni (sklep *a*, *b* in *c*).

XXII. teden.

Ponavljanje vaj v pismenem deljenji. Deljenje z mešanimi celimi števili, kvocijent sestoji samo iz jedne številke in sicer *a*) 28m 36cm : 8m 12cm 5 tis. 6 st. 8 des. 8 jed. : 9 st. 4 des., 8 jed. *b*) 8864 : 4432, 13528 : 4392. Ponavljanje o seštevanji, odštevanji in množenji. Uporabne naloge, naloge o ceni (sklep *a*, *b* in *c*).

XXIII. teden.

Ponavljanje vaj o pismenem deljenji. — Vaje, katere določujejo pomen kvocijentu in ostanka n. pr. 9m : 3 = , . . . 435 stot. : 4 = 108 stot.

$$\frac{432}{3 \text{ stot.}}$$

Uporabne namešane naloge, naloge o ceni (sklep *a*, *b* in *c*).

XXIV. teden.

Ponavljanje o deljenji. Deljenje celih števil z mešanimi celimi števili n. pr. 8432 : 56 (učenci spoznajo, da se mora dividend razstaviti na delne dividende). — Uporabne naloge, namešane uporabne naloge. — Ponavljanje o množenji.

XXV. teden.

Decimalni ulomki.

Ponavljanje o merah v redu. Vaje v decimalni pisavi mnogoimenastih števil; seštevanje, odštevanje itd. teh števil; v decimalni obliki kot jednoimenasta števila n. pr. 4·26m = 4²⁶/₁₀₀m ali 4m, ²/₁₀m in ⁶/₁₀₀m). — To vse je ponavljanje. — Branje in pisanje decimalnih ulomkov (n. pr. 3·667 = 3 cele + ⁵/₁₀ + ⁶/₁₀₀ + ⁷/₁₀₀₀ ali 3 cele ⁵⁶⁷/₁₀₀₀, narobe 25 celih + ²/₁₀ + ³/₁₀ = 25·23 itd.)

XXVI. teden.

Razširjanje in okrajšanje decimalnih ulomkov (n. pr. 4·5 = 4·50 = 4·500 itd.,

$4 \cdot 500 = 4 \cdot 50 = 4 \cdot 5$). — Zimeneenje (Gleichnamigmachen) decimalnih ulomkov. — Ponavljanje o množenji in deljenji, uporabni računi.

XXVII. teden.

Ponavljjanje o seštevanji in odštevanji celih števil, ponavljanje o merah v redu; seštevanje in odštevanje mnogoimenastih števil *a*) v decimalni obliki, *b*) kot jednoimenasta števila (n. pr. $4 \cdot 62l = 4l + \frac{6}{10}l + \frac{2}{100}l$); seštevanje in odštevanje decimalnih ulomkov. — Uporabne naloge.

XXVIII. teden.

Ponavljjanje o množenji celih števil. Ponavljanje o merah v redu; množenje mnogoimenastih števil. z 10, 100, 1000 . . . in sicer *a*) v decimalni obliki, *b*) kot jednoimenasta števila (n. pr. $3 \cdot 689m = 3m + \frac{6}{10}m + \frac{8}{100}m + \frac{9}{1000}m$); množenje decimalnih ulomkov z 10, 100, 1000 . . . Uporabne naloge, časovni računi.

XXIX. teden.

Ponavljjanje o merah v redu. Množenje mnogoimenastih števil s celimi števili *a*) v decimalni obliki, *b*) kot jednoimenasta števila; množenje decimalnih ulomkov s celimi števili. — Uporabne naloge, naloge o ceni (sklep *a b* in *c*).

XXX. teden.

Ponavljjanje o deljenji celih števil (odštevanje pri zvršitvi deljenja naj se vrši od zdaj zanaprej v smislu prištevanja). — Ponavljanje o merah v redu; deljenje mnogoimenastih števil z 10, 100, 1000, . . . in sicer *a*) v decimalni obliki, *b*) v obliki jednoimenastih števil; deljenje decimalnih ulomkov z 10, 100, 1000, . . . Uporabne naloge; namešane uporabne naloge.

XXXI. teden.

Ponavljjanje o merah v redu. Deljenje mnogoimenastih števil s celimi števili in sicer *a*) v decimalni obliki, *b*) v obliki jednoimenastih števil; deljenje decimalnih ulomkov s celimi števili; uporabne naloge, namešane uporabne naloge.

XXXII. in XXXIII. teden.

Ponavljjanje o računih s celimi števili in v zvezi ponavljanje o računih z decimalnimi ulomki. Namešane uporabne naloge. — Ponavljanje vaj v navadnih ulomkih. — Priprosti sklepni račun sklep *a, b, c* in *d*, in sicer *a*) na nalogah o ceni *b*) na drugih nalogah, pri katerih se tudi na obrtno razmerje ozira (n. pr.: 1 delavec dovrši delo v 24 dneh; v kolikih dneh je 6 delavcev s tem delom pri kraji?)

XXXIV. teden.

Ponavljjanje o računih s celimi števili in decimalnimi ulomki; namešane uporabne naloge, sklepni računi (prim. prejšnji teden). — Deljenje z osnovnimi števili v krajši obliki (pri kateri se napiše samo ostanek). (Dalje sledi.)

Prirodopisni pouk v jednorazrednicah.

(Pišeta ravnatelj Henrik Schreiner in prof. J. Koprivnik.)

(Dalje.)

Poletje.

VII. Vrt.

a) Deli vrta. Kar se je o prejšnjih letih o tem govorilo, se ponovi in po potrebi razširi.

b) Vrtna prst, obdelovanje vrtno zemlje, kompost. V vsakem vrtnu, ki je dobro obdelan, je prst rahla, drobna in po barvi črna. Da ostane rodovitna, treba

jo je gnojiti in pridno lopatiti. Prelopiti naj se vsako jesen, kakor hitro se pridelki spravijo. Ako mogoče, naj se tudi pognoji, če pa ni gnoja, stori se lahko to tudi pomladi. V drugič se prelopiti vrtna zemlja z mladleta, prej ko se poseje, oziroma posadi, h krati se spravi pri tem delu gnoj pod zemljo. Prelopitena in zrabljenjena zemlja se zgladi in razdeli v grede $1-1\frac{1}{2}m$ široke. Razen jeseni in pomladi prelopiti se naj še zemlja vsakokrat, kadar se ima vnovič opraviti. Pri mnogih zelenjadnicah rahlja se tudi med tem, ko je posajena. Imenuj takšne zelenjadnice.

Kompost se napravi iz prsti in vsakovrstnih živalskih in rastlinskih odpadkov. Blato s cest, iz cestnih jarkov, iz ribnikov odpadki apnenic in opekarnic, pepel in druge takšne tvarine so jako pripravne za kompost. H temu se jemljejo odpadki usnjarij, milarnij in nekaterih drugih obrti, kuhinjski odpadki, potem pleve, smeti, plevel, listje, gnoj in druga slična roba. Napravi pa se kompost tako, da se navozi na kompostišče ped visoko prsti, na to podlago se naloži plast živalskih in rastlinskih tvarin, na-nje vnovič plast prsti, na prst zopet plast trohljive robe in tako dalje, da naraste kup $1-1\frac{1}{2}m$ visok. Na vrhu mora biti kompostni kup uglobljen, da se v globini zbira mokrota, ki naj premaka zmes. Jako dobro je tudi, če se napolni večasih globina z gnojnico. Kompost se 2—3krat na leto prekoplje in predela. Po $1\frac{1}{2}$ —2letnem trohnenji je kompost za rabo. Čemu pa je kompostna prst? Z njo se zboljšujejo grebe, se gnoji sadno drevje in jagodično grmovje, v kompostno prst se sade pritlično drevje, rože in druge vrtno rastline.

c) Vrtne rastline. Po vrtil sadimo pritlično drevje, jagodično in lepotično grmovje, brajde, zlahtne rože, vsakovrstne cvetice in različno zelenjad, kakor zelje, odhred, karfijol, kolorabo, solato, česen, čebulj i. dr. Razven špinače, motovilca, peterzilja in korenja, ki se sejejo, plode se vrtno zeleđnjadnice s sadikami, katere se odgoje ali v parnih gredah, ali pa na posebnih gredicah. Ko so godne, se sadike oprezno izpipljejo in nasade na grede, za to pripravljene. Tukaj pa se jim mora primerno streči, da se ugodno razvijejo. Pred vsem jih je treba pridno zamakati, kajti suša je njih najnevarnejši sovražnik. Poleg tega se mora okoli njih rahljati zemlja (se morajo okapati), se puliti plevel, se zatirati po njih škodljiv mrčes. Nekatere se morajo ob določenem času osipati, da trdno stoje in se dobro okoreninijo.

Popis vrtno rože. (Drugo berilo št. 62, 63 in 64 str. 53)

d) Živali na vrtu. Vrt oživljajo mnoge živali. Pod zemljo rje krt in žre vsakovrstne žuželke, ogree, poljske polže in črve. Po njegovih rovih hodijo rovke in tudi pobirajo žuželke in drug mrčes. Mačka preži na krtice in poljske miši, katerih po vrtil navadno ne manjka. Po vrtnem drevju in grmovju gnezdiyo tičice, love škodljive žuželke ter veselo prepevajo. Katere ptice se najčesče nahajajo po vrtil? Katere žuželke škodujejo vrtnim zelenjadnicam, kateri zlahtnim rožam? katere jagodičnem grmovju, katere sadnemu drevju?

Krt se popiše v primerni obširnosti. (Drugo berilo št. 76 str. 66.)

VIII. Polje.

a) Deli polja. Kar se je o tem govorilo v I. sol. letu (glej štr. 25.) se tukaj ponovi in po potrebi razširi.

b) Poljske rastline. Med njimi so razločevati takšne, katere je človek zasejal in katere goji, potem takšne, ki so se same zaplodile in katere človek zatira. Prvim se pravi udomačene ali kulturne rastline, drugim plevel; nekatere izmed plevelnic lepo cveto, imenujejo se poljske cvetice. Kulturnim poljskim rastlinam prištevamo vsa žita: pšenico, rž, ječmen, oves, proso, bez, koruzo in ajdo. Pšenico, rž in ječmen sejemo

jeseni (ozimina ali ozimo žito) ali pa pomladi (jarenina ali jaro žito). Oves, proso, bez in koruzo sejemo le pomladi, ajdo pa poleti v strnišče. Dalje prištevamo poljščnicam sočivje, kakor fažol, ki ostane nizek (f. grmocec) ali pa gre kviško in se ovija na raje (f. rajevec), stročnati bob, grah in lečo. Krompir, korenje, repa in pesa so poljske gomoljnice (krompir) oziroma poljske korenčnice (korenje, repa in pesa). Lan in konoplje sta divnici, repica, mak, solnčnica in buča oljnice, zelje zelenjavnica hmelj dišavčnica, rudeča taška in večna vedelja krmilnice.

Sitni in škodljivi pleveli so: Pirnica, ljulika, stoklas, pahovka osat, poljski mleč, kolenee, grahorka, slak, predenec, poljska loboda, kozji rep ali metlja, poljska dresen, poletni koren i, dr. Plevelom tudi smemo prištevati nekatere glive, ki napadajo poljske rastline, zlasti žita. Takšne so: Snet ali snetje, rja, rožički in krompirjeva medena rosa. Plevelov se branimo, ako sejemo čisto seme, pridno prekapamo in rahljamo zemljo ter pulimo plevel. Snetje zatiramo, ako namačemo seme, prej ko ga nasejemo, 10—12 ur v apneni vodi ali raztopini bakrovega vitrijola (1kg na 220l vode) rjo, če trebimo okoli njiv češminje, krhliko in kozjo črešnjo, rožičke, ako je izbiramo iz zruja, krompirjevo medeno roso pa, če škropimo krompir (krompiršnico) z rastopino bakrovega vitrijola, prav tako, kakor trs, ki ga je napadla peronospora (trsna medena rosa).

Najnavadnejše poljske cvetice so: divji mak rokolj, modrižali in njivski hijacint in sirotica. (Drugo berilo št. 73 str. 62 št. 77 str. 67; št. 89 str. 71; št. 83 str. 92).

Krompir in stročnati bob se popišeta. (Drugo berilo št. 96 str. 82.)

c) Živali na polji. Na polji živi mnogo živali. Nekatere izmed njih so polju koristne, druge mu škodujejo. Rovke pobirajo vsakovrstne žuželke, ogrec in druge hčinke, črve in njivne polže (koristne); poljske miši žro korenine gomolje in zrnje (škodljive); zajci objedajo zelje, fažol, deteljo in mlado žito; jerebice, prepelica in škerjanček love škodljiv mrčes (koristne), da jih njihovi sovražniki tako lahko ne zapazijo, imajo jednako barvo s poljsko prstjo; bramorji, žitni brzči, poljske pokalice, ogreci, strune (ličinke poljske pokalice); gosnice žitne in njivske mōre (sovke) podjedajo vsakovrstne poljske rastline; bolhe, gosnice kapusovega, repnega in repičnega belina in njivski polži objedajo zelje, repo in repico (škodljivi); grahar živi v grahu in stročnatem bobu (škodljiv); deževni črvi rahljajo zemljo, (koristni).

Prepelica, kapusov belin in njivski polž se ponove.

d) Opravila ljudi meseca avgusta na polji. Ljudje imajo od rane pomladi do pozne jeseni dela na polji. Kaj delajo pomladi? Meseca avgusta žanjejo žanjice, zadnjo ozimino in dozorelo jarenino; moški nosijo in zlagajo snopje, suho že tudi vozijo domov, da ga zmlatijo mlatiči; oni sejejo repo, ženske pa plevejo korenje, proti koncu meseca okapljejo repo in sejejo ozimino.

C. Učne slike.

IX. Gozd.

c) Gozdne rastline po zimi.

Katera drevesa so po zimi gola, A? Mistrovci. Katera pa niso zgubila jeseni svojega zelenega krasa, Š? Iglavci, izjemši mecesen. Imenuj iglavce, R! Jelka, smreka, bor Danes bomo popisali bor in ga potem primerjali smreki. — Kakšno zemljo ima rad bor, C? Prodnato in peščeno, toraj bolj suho. Kje je zato največ borovih gozdov, L? Po ravninah in nizkih gorah. Kako visok zraste bor, F? 20—25m. Kakšno obliko ima drevo, K? Obliko kašate metle na dolgem ročniku. Kakšne so korenine, M?

Močne in sezajo globoko v zemljo. Zakaj se spuščajo globoko v zemljo, N? Da najdejo v suhi zemlji potrebne mokrote in hrane. Kakšno je deblo po obliki, P? Ravno. S kakšno skorjo je obdano, Ž? Z debelo in globo razpokano. Kakšna je skorja po barvi, Š? Na spodnjem in starejem delu temno rujava, na zgornjem in mlajšem svetlo rujava. Kako so razpostavljene veje, D? V vretenu ali motovilu. Kako stoje, O? Ravno proč. Kako stoje vejice, P? Tudi bolj ravno. Kaj nosijo vejice, E? Igle. Kako stoje igle, B? Po 2 in 2 skupaj. Kakšne so po dolgosti, Č? Zelo dolge (4—6cm). Kakšne po podobi, T? Na zunanji strani oble, na notranji ploske. Kakšen je njih konec, D? Priosken. Kakšne barve so igle, L. Sivozelene. Bor tudi cveti. Kedaj cveti, A? Pomladi. Koliko vrst cvetov ima, F? Dve. Kakšni so jedni, kakšni drugi, G? Jedni so valjasti in žolti, drugi koničasti in rudeči. Kateri se osipljejo, in kateri ostanejo, Č! Žolt se osipljejo, a rudeči ostanejo. Kaj postane iz rudečih, Ž? Storži. Kakšne podobe so storži, M? Kratki in koničasti. Kaj shranjajo v sebi, N? Krilato seme. Čemu je krilo na semenu, F? Da ga veter lože zanesse v kraje, kjer še ni borov. Kaj zraste iz borovega semena, V? Majhen borič. Kakšen je borov les po barvi, P? Rujav. S čim je napojen B? S smolo. Da, zato tudi dolgo trpi. Kaj se izdeluje iz borovega lesa, F? Vrtajo se cevi za vodnjake, tešejo bruna, režejo deske, struzijo strugarski izdelki, napravljajo drva; korenine dajejo priljubljeno podkurivo ali žužek. Čemu je smola, H? Iz nje se delajo največ baklje pa kolofonij. Ponovitev vsega.

Primerjanje smreki.

V kakšni zemlji raste bor, L. V kakšni pa smreka, N? V vlažni. Kje je največ borovih gozdov, S? Kje pa največ smrekovih, K? Po viših gorah. Kako visok zraste bor, D? Kako visoka pa smreka, F? 35—40m. Kakšno obliko ima bor, Č? Kakšno pa smreka, G? Obliko piramide ali prav za prav obliko keglja. Kakšne korenine ima bor, L? A kakšne smreka, O?

(Dalje sledi.)

Listi slovenskega učitelja — kolesarja.

V Inomost.

Prekoračivši avstrijsko mejo, dospem v vas Borghetto. Ta vas, kakor sploh kraji po laškem Tirolskem, je prav podobna onim v gorenji Italiji. Ulice so namreč tako ozke, da se vozu komaj izogneš. Kmalu za B. dolina ni več tako ozka, ampak zagledamo lepo široko polje. Ne daleč od tod je mestece Ala, katero leži ob pobočji gora. V Ali je od 17. do našega stoletja cvetela sviloreja, katera je bila podlaga trajnemu bogastvu. Blizu Ale je bila rimska postaja Palatium. Od Marco je Adizka zaradi Monte Baldo, ki se široko razsteguje do reke, ozka in ostane taka dolgo časa. Kmalu potem pridemo v nekaj Kras. Od vznožja Zugna do Adize ne vidimo drugega ko 347ha obsegajoče kamenito polje. Kakor v Krasu tako si je tudi tu poljedelec s težkim trudom, pridobil male vinograde, v katerih raste izborno tirolsko vino.

Okoli Rovereta je adizka dolina precej široka. Rovereto leži ob reki Lena, katera služi mnogim tovarnam, ki pa je vendar bila vže mnogokrat, osobito l. 1882, mestu

nevarna. V mestu na holmci je stari grad (sezidan l. 1300), ki je sedaj vojašnica. Rovereto je bilo nekdanj zelo premožno ter imenitno in ima še danes lepa poslopja. Pred nekoliko desetletji je še bilo tu 60 tovarnen za svilnate izdelke, v katerih je delalo čez 2300 delavcev, a po propadu sviloreje so tovarne sedaj večinoma zapuščene. Mesto vsled tega ni več premočno, tudi število prebivalcev se zmanjšuje.

Iz Rovereta v Trident sem potoval z dvema laškima kolesarjema. Ker nista znala nič nemški, razumeli smo se le za silo. Pričakoval sem, da mi bo nemščina v Italiji in laškem Tirolskem bolj služila. Toda ljudje je v Italiji ne znajo, a v južnem Tirolskem je mnogokrat znati nočejo. V Benetkah in v nekaterih večjih mestih so pač nemški hoteli, toda tam je zelo drago. V laškem Tirolskem sem dobil v kavarnah sicer večinoma nemške časopise, v hotelih mnogokrat častnike in uradnike, ki so nemški občevali, izmed domačih pa ni znal, ali ni hotel znati nihče nemško. No, kolesarja s

katerima sem potoval nista bila iz Tirolskega, ampak iz Italije, kar sem takoj na tem spoznal, da nista poznala dobro našega denarja. Akoravno se je bližalo večeru, akoravno sta bila kot sinova solnčne Italije vročine vajena, nista bila nič kaj ž njo zadovoljna, kajti vročina okoli Tridenta je uprav tropična. Hvala Bogu, da me je vročina prejšnjih dni usušila i utrdila. Vse jedno sem bil vesel, ko dospemo proti večeru v mesto Trident.

Mesto Trident, stari Tridentum, je najstarejše mesto vse dežele. Cvetelo je najbolj v 16. stoletji, ko je tam zboroval od l. 1545—1563 znameniti koncil. Takrat se je sezidalo največ poslopij. Sedaj je malo manjši ko Ljubljana, ima 6 lepih trgov, 15 cerkev ter popolnoma laški značaj.

Drugo jutro se podam ob Adizi proti Bolcanu. Adizka dolina je do Bolcana vsa drugačna, ko doline v severnih Alpah. V ravnini raste povsod vinska trta, žlahtno sadje, sploh subtropska vegetacija. Zato so pa gore izjemši Monte Baldo pustejše, ko one v severnih Alpah. Redko kedaj vidiš v visočinah travnike in še redkeje jelovino. „Dabei sind diese das Etschland auf beiden Seiten begleitende Bergzüge dennoch sehr reich an Wechsel. Durch Senken, Seitenthäler und Schluchten, durch Buchten und Mulden, durch immer bald wieder abbrechende Ansätze von Mittelgebirge, durch das mehrtausendjährige Culturwerk des Menschen, welches hier überall die mögliche Höhengrenze erreicht hat, durch oft zaubervolle Beleuchtung unter einem auch durch Monate andauernd heiteren Südhimmel wird eine so bunte Manigfaltigkeit der Landschaft geschaffen, dass sie viel eher der Pinsel des Malers, als die Feder des Beschreibers darzustellen vermag“ piše K. Schneller v Oesterreich in Wort und Bild. Te slikovitosti sem pa prav malo občutil, kajti gore brez zelenja so se mi zdele jednolične. Morda zato, ker sem potoval v najbolj vročem letnem času. Zato sem bil prav vesel, ko sem potoval po dolinah, katere so bile obrobjene z jelovino in travniki pokritimi gorami.

Proti poludnevu dospem v Bolcan. Krasna, skoraj subtropska vegetacija in ugodna lega sta pripomogli, da je Bolcan središče trgovine. Njegova okolica je gosto posejana z vinskimi trtami in sadnimi drevesi. Iz bližnje Kalavarije pa je krasen razgled na Schler in Rosengarten. Bolcan je namreč središče mnogih hvaležnih izletov v bližnje doline in na bližnji gore.

Cesta iz Bolcana v Briksen pelje tik reke

Eisak. Dolina se sčasoma tako zoži, da postane soteska. Mnogokrat zadobiva cesta tik reke le težko dovolj prostora, a železnica si je morala pomagati s predori. Dolina je sicer romantična, a zdelo se mi je pot jako dolga, ker je bilo obilo klancev. Blizu Klausena, mičnega mesteca je dolina malo širša in kmalu potem se prikaže mesto Briksen.

Kakor je Meran vsled svojega milega podnebja svetovno znano zdravišče, prizadeva si tudi Briksen v zadnjih letih privabiti v zimskem času vedno več ptujcev. Podnebje bo gotovo isto ko v Meranu, kajti prebivalci Briksena pač tudi v poletnem času vidijo sneg na Ötztalskem gorstvu, a njih okolico sneg le redkokrat pobeli, ker so zavarovani pred mrzlimi vetrovi. Zato si mesto misli sezidati veliko zdravišče.

Tu prenočivši se podam drugo jutro — ker se nisem dobro počutil — z vlakom na vrh Brenerja. Vožnja je bila jako zanimiva in prav žal mi je bilo, da sem se moral voziti z vlakom. Vlak je bil namreč poln turistov in domačinov, ki so potovali v deželno razstavo v Inomost in vseh teh lepot sem si zamogel le malo ogledati. Prav z veseljem sem izstopil na vrh Brenerja iz vlaka, da uživam krasen razgled, od katerega sem se težko ločil ter se podal proti Inomostu. Ta dan mi ni bilo potreba se veliko truditi, kajti cesta je peljala večinoma navzdol in gledati mi je bilo le na to, da se kolo ni prehitro vrtelo.

Malo nižji od vrhunca leži ob vzhodni gosto porasčene gore malo a krasno Brenerjevo jezero. Ves čas do Inomosta ne premanjkuje različnih krasnih gorskih slikovitostij. Zraven pa je zelo zanimivo opazovati s ceste železnocestno progo, katero so tu zvršili kljub raznoternim oviram. Blizu Griesa dela železnica daljši ovink, po cesti pa kmalu dospem v Steinach, potem v Matrei. Ne mudim se tu dolgo, kajti vleče me v Inomost. Dolina se za nekoliko zoži, še jeden ovink in pred menoj leži v dolini Inomost.

Razgled z griča je tako lep, da nehoté obličim. Inomost se pač zamore primerjati z najlepšimi alpskimi mesti. Na severu se vzdigujejo strme severno-apneniške Alpe, v njihovem vzhodni se razprostirajo razni holmei z vilami, gradovi in drugimi poslopji. Na jugu se v solnčnem svitu blisketajo snežniki Stubajskih gor. V dolini, skozi katero teče In, je 200m dolg železnični most, a v srednji visočini se vzdiguje krasni grad Ambras s svojimi zanimljivimi zbirkami. Onkraj Silske doline pa je znamenita gora Isel. Proti za-

hodu pa obrobujе gora Rosskogel z znamenito „Martinswand.“

Še jeden pogled in potem po hribu navzdol v mesto. Bilo je že popoldan in ptujci, kakor domačini so hiteli v deželno razstavo, v kojoj je bilo isti dan tekmovanje tirolskih noš. Po kratkem odmoru se jim tudi jaz pridružim. Med potjo občudujem „das goldene Dachl“ nekdanjega knežnega dvorca, v kojem je sedaj mestni magistrat, in nekatera druga poslopja, kakor c. kr. dvor, frančiškansko cerkev itd. Natančnejše ogledovanje vendar odložim za drugi dan. V razstavi se je isti dan vse trlo. No, v razstavni palači, katero so si pridobili iz deželne razstave v Pragi, je bilo vse jedno dovolj prostora, kajti večina je ostala zunaj

v parku in zabaviščih. Tu je pa bila prava gnječa, vmes pa so šetali tekmovalci v zelo različnih narodnih nošah. Tu se je lahko opazovalo, kako različne so noše raznih dolin in raznih krajev. Videla so se vmes krasna oblačila, druga so bila bolj zgodovinsko zanimiva. Škoda, da tako lepa narodna noša tudi med prostim ljudstvom vedno bolj izginjuje. Ker je bila razstava deželna, poskušali so ji dati, kolikor je bilo mogoče, domače lice. Igrala je torej domača godba v narodnih nošah, vmes se je sem tertje skazoval „der Fahnenschwinger“, peli so domači pevci domače pesmi, predstavljali narodni ples „der Schuhplattelfanz“ itd.

(Dalje sledi.)

Učiteljski listi.

(Listek.)

I.

Gospod urednik! Vaš „Popotnik“ ostal je star korenjak, prinašajoč tudi letos uprav tečno hrano za raznovrstne želodce. Takó korenitih spisov ne nahajamo mnogo v strokovnih listih jednake vrste. Samó nekaj pogrešam, namreč — „listek.“ Škoda, da se baš ta predal tako slabo zalaga. Odkar sta Bruno Trdnostal in Sibirčan umolknila, zavladala je suša na tem polji, vsaj v Vašem listu, dočim je pesimist v „Učit. Tov.“ zeló gostobeseden.

Gosp. urednik! Poskusite še z menoj! Pikantnih in šegretajočih „sujetov“ Vam ne obljubim, kajti filozofije še nisem vse prebavil, vsaj najnovejše ne, jezikoslovstvo pa mrzim, odkar cepimo dlako za vsako „i-piko.“ A neko drugo polje obeta mnogo hvaležnega gradiva v razmotrivanju, namreč politikovanja. Ne vstrašite se! Ne mislim tistega zvitega politikovanja à la Šuklje-Vošnjak & C., kjer jeden drugega za nos vodi. Moja politika — je šolska politika, ki se v nas zeló zanemarja; zató smo dosegli tudi bore malo vspehov.

Ako Vam je všeč taka snov, hočem se večkrat oglasiti.*) — Današnji politiki po poklici varé s posebno slastjo „koalicije.“ Komaj so jo na Dunaji skrpali, že je našla posnemanja v Belgradu. A še mnogo poprej napravilo je koalicijo štajersko učiteljstvo. Tu so bili nekđaj časi, ko so slov. učit. društva morala izstopiti iz štaj. učit. zaveze, ker slov. narodnost ni našla spoštovanja. A časi so se spremenili. Nove ideje zahtevajo nove položaje. Odkar je važno vprašanje o „konkretual status“-u na dnevnem redu, postavila se je štaj. učit. zaveza na novo stališče, izključljivo le na šolsko stališče. Tó je bilo jedino prav.

*) Prosimo!

Uredn.

Ko je direktorij obljubil, da se pri zborovanjih kakor tudi v društvenem glasilu nikdar ne bode žalila narodnost slov. učiteljev, bile so zapreke premagane, in slov. učit. društva štajerska so pod temi pogoji zopet vstopila v omenjeno zavezo. Ali ni to koalicija učiteljstva dveh narodnostij v najlepšem pomenu? Marsikomu še to morda ni po godu. Toda počasi z ugovori. Ako si hočemo izvojevati „konkretual status“, ki bi zdatno premenil naše gmotno stanje, treba je neobhodno, da vse učiteljstvo dežele postopa združeno. Kakor kažejo razna znamenja, dosegló bode navedeno stremljenje svoj smoter, če ne kmalu, pa vsaj v nekaj letih.

Učni odsek deželnega zbora že ono gibanje učiteljstva omenja, povdarja pomanjkanje učit. moči ter opominja resno preiskovanje vzrokov tej prikazni. Vsekakor je to lep vspeh, ako so sprevideli, da treba preosnove učiteljskih plač, sicer šolstvo ne more več napredovati. Tekom leta namerava se sklicati enkéta, h kateri se pokličejo zastopniki dež. šol. sveta, dež. odbora in učiteljstva. Da-si od enkét ne pričakujemo mnogo, zlasti ne hitrega delovanja, vsekakor se utegnejo marsikateri nazori razbistri in dozoreti do realne oblike. Glavno vprašanje pač bode, kakó je dobiti novih virov za pokritje večjih stroškov za učit. plače. Upajmo, da se tudi v tem oziru najde primerno sredstvo.

Sedaj pa primerjajmo slov. dež. zbor kranjski. Tam so tožili narodni poslanci, da „vspehi šole niso v nikakem razmerju s stroški“; saj ni čuda, dejal je Šuklje, ako na učiteljske pridejo le „propali dijaki“, ki nimajo veselja do učiteljstva. — Kolika razlika mej štaj. in kranjskim deželnim zborom! Čudom čudim se pa deželnemu poslancu-učitelju, ki ni imel

korajže, primerno odgovoriti. Taki smo učitelji. Tarnamo vedno, zakaj učiteljev ne volijo v razne zastope. Ako je pa kateri izvoljen, potem molči kakor grob,

kadar se govori o učiteljskem stanu. Tudi znamenje časa! Da ste mi zdravi gosp. urednik! Vaš
Nevesekdo.

Društveni vestnik.

Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.
Predstojništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ razposlalo je slav. učiteljskim društvom na Kranjskem ti-le pismi:

Slavno društvo!

Minolo je dobro leto, kar se je vzbudila misel v „Slovenskem učiteljskem društvu“, da se postavi trajen spominek slovenskemu učiteljstvu „učiteljski dom“.

Kaj da se razume pod imenom „učiteljski dom“, slovensko učiteljstvo dolgo ni vedelo. Vsakdo je pač mislil, da se razume pod tem imenom dom, kakoršnega imajo hrvaški učitelji. In v teh mislih so se nabrali večinoma v „Učit. Tovarišu“ objavljeni darovi; vsaj društvo učiteljev in šolskih prijateljev za šolski okraj Logaški je poslalo v ta namen do sedaj največji prispevek namreč — 106 kron.

„Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani je poslalo vsem slovenskim učiteljskim društvom na Kranjskem poziv, da naj vsako društvo podpira to idejo po svojih močeh, ter da naj izrazi svoje misli o tej prevažni stvari.

Temu pozivu odzvalo se je le pet slovenskih učiteljskih društev.

Pri občnem zborovanji „Slovenskega učiteljskega društva“, vršečim se v Ljubljani 28. decembra m. l. sprejela se je rezolucija, da se postavi v Ljubljani konvikt za učiteljske sirote, to je, da se postavi nekak zavod, v katerem bodo imele učiteljske sirote, šolo obiskajoče, pod posebnim nadzorstvom hrano in stanovanje za cenejo plačo, oziroma zastonj. — Ker pa o tej stvari nima odločevati le „Slovensko učiteljsko društvo“, čeravno je ono misel obudilo, temveč vsa slovenska učiteljska društva na Koroškem, Kranjskem, Primorskem in Štajerskem, in ker ne bode le „Slovensko učiteljsko društvo“ samo z lastnimi stroški stavilo te velevažne stavbe, temveč bode treba z druženimi močmi delovati, zato pozivlja predsedništvo „Zaveze“, slavno učiteljsko društvo naj blagovoli odgovoriti:

a) Ali naj se postavi v Ljubljani „učiteljski dom“?

b) Ali naj se postavi v Ljubljani „konvikt za učiteljske sirote“?

c) Ali naj se postavi v Ljubljani „učiteljski dom“ združen s „konviktom“.

Se ve da večina glasov bode odločevalna.

Ko bode predsedništvo zvedelo mnenja slavnih učiteljskih društev, bode objavilo svoječasno dotična

mnenja ter potem se bodo pri prihodnjem občnem zboru „Zaveze“ stavili stalni predlogi, ali se stavi „učiteljski dom“, ali „konvikt“, ali pa „učiteljski dom“ združen s „konviktom“.

Ob jednom se prosi, da naj slavno načelništvo blagovoli poročati „Zvezi“ sledeče:

1. Koliko udov šteje društvo in sicer:

a) častnih,

b) pravih,

c) podpornih.

2. Da blagovoli doposlati letni donesek kakor hitro mogoče.

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Dol. Logatcu, 15. januarija 1894.

Fr. Šega,

t. č. tajnik.

V. Ribnikar,

t. č. predsednik.

* * *

Slavno društvo!

Dne 28. decembra m. l. je bilo glavno zborovanje „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani. Na dnevnem redu je bila tudi točka o razgovoru „učilske izložbe“, katera bode tudi zastopana pri prihodnji l. 1895 po c. kr. kmetijski družbi prirejeni dež. razstavi. Pri debati o tej točki sta bila vsprejeta sledeča predloga:

a) Učiteljstvo naj se razstave udeleži in

b) visoki c. kr. deželni šolski svet naj se naprosi za navodilo, kako bo pri deželni razstavi šolstvo zastopano.

Prvi predlog je bil jednoglasno sprejet. Pri drugem predlogu se je vnela daljša debata. Podpisani predsednik si je izprosil besede in potem ko se je predlog z malo večino sprejel, prosil, da naj „Slovensko učiteljsko društvo“ še počaka s predlogi, da se zvedo mnenja vseh slovenskih učiteljskih društev, ker ne bode le „Slovensko učiteljsko društvo“ se udeležilo razstave, temveč vse učiteljstvo Kranjske.

Ker je ta razstava velikega pomena za učiteljstvo Kranjske in se bode po tej razstavi djalo vse njegovo delovanje na veliko tehtnico ter se bode izrekla obsodba o vsem učiteljstvu mile naše domovine, zato je predsedništvo „Zaveze“ mnenja, da tu lahko dokaže slovensko učiteljstvo celemu svetu, da je toliko zavedno, izobraženo in samostojno, da bode samo vedelo, kaj in kako da razstavi.

Vsak učitelj bode imel proste roke, on bode razstavil to, kar bode hotel ter ravnal tako, kakor bode narekoval prosti razum; tu bode lahko po-

kazal, za kaj ima največje veselje. Če bode pa navodilo dobil v roke, potem je tako rekoč vezan na to, kar mu navodilo narekuje. In bode-li imel učitelj, kateri se zaveda svoje samostojnosti veselje do razstave, ker se mu bode tako rekoč zaukazalo — seveda z milejšim glasom — to in to razstavi, ono pa pusti. Toraj — če bode navodilo prišlo — ne bode tudi onega tekmovanja, kakor bi bilo brez navodila; kajti vsak bode znal, kaj razstavi ta, kaj oni sosed, in tedaj bode vsa stvar nekako mehanično le vsled višje volje vprizorjena razstava.

Pri obnem zboru „Slovenskega učiteljskega društva“ se je izrekla tudi bojazen, da se ne bode udeležilo vse slovensko učiteljstvo razstave, ako ne bode navodila — in s tem bode trpel le ugled slovenskega učiteljstva.

Predsedništvo „Zaveze“ je pa mnenja, da to ne bode nikar škodovalo ugledu slovenskega učiteljstva, temveč le dotičnim šolam, oziroma učiteljem. Tu se bode ravno pokazalo, kateri učitelj ali učiteljica da deluje iz nesebične volje, iz lastnega prepričanja, iz ljubezni do naroda in šole, kateri pa le za to učiteljuje, da se s tem preživi.

Uvažujoč te vrstice, prosi predsedništvo „Zaveze“, slavno društvo naj blagovoli poročati, ali se prosi slavni c. kr. dež. šol. svet navodila ali ne. Dasi je „Slovensko učiteljsko društvo“ sprejelo imenovani predlog, — a tu so bili odločevalni le glasovi članov društva, ne pa vsega slovenskega učiteljstva — vendar je tu merodajno, da se vse slovensko učiteljsko izrazi o tem, in da zamore predsedništvo „Zaveze“ še pravočasno po mnenji večine delovati v pravi razvitek nameravane razstave.

Predsedništvo „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Dol. Logatecu, 15. januarija 1894.

Fr. Šega,
t. č. tajnik.

V. Ribnikar,
t. č. predsednik.

Iz Ptujja. Ptujsko učiteljsko društvo bode slovesno obhajalo svojo 25letnico na binkoštni ponedeljek 14. maja 1894.

Z geslom: „Dolžan ni samó, kar veléva mu stan, kar móre, te móž je storiti dolžan!“ — Gregorčič — obračamo se do častitih tovarišic in tovarišev v prvi vrsti Ptujskega okraja, zajedno pa vljudno prosimo, da nam častite tovarišice in tovariši tudi iz sosednih okrajev po svojih močéh pripomorejo.

Slavnosti vspored je:

A. Sv. maša. Pela se bode Nedvedova: K tebi srca pvzdignimo.

B. Slavnostna beseda.

1. dr. Benj. Ipavc: Overture iz opere „Teharski plemiči“.
2. Pozdrav predsednika.
3. Nedved: „Pevčeva molitev“ — moški zbor.
4. K. Bendl: „Križaci na morji“ — veliki mešani zbor.

5. Slavnostni govor.

6. Stegnar: „Dneva nam pripelji žar“ — mešani zbor s samospévom za sopran — samospév poje gđ. Micika Štupca.

7. Indfich Káon: Adagio a Scherzo.

8. Nedved: „Lahko noč“ — moški zbor z bariton samospévom — poje gosp. Šabec.

9. P. H. Sattner: „Na planine“ — mešani zbor z bariton samospévom — poje gosp. Šabec.

10. Foerster: „Bitka pri Siski.“

11. Nedved: „Avstrija moja“ — moški zbor.

Zvečer se igra opereta: „Tičnik“.

Note se pridno prepisujejo ter se bodo kmalu razpošiljale. Kdor želi sodelovati, naj blagovoli to o pravem času naznaniti.

Prva vaja bo 1. marcija 1894.

Nadjam se, da moj glas ne bode glas vpijočega v puščavi.

Ptuj, 27. prosinca 1894.

Za godbeni in pevski zbor ptujskega učiteljskega društva:
Dragotin Zupančič.

Iz konjiškega okraja. 18. januarja t. l. je zborovalo konjiško učiteljsko društvo v Konjicah. Sešlo se je nas 21 udov. Načelnik, gospod Peter Kapun, nadučitelj v Konjicah, otvori zborovanje izrazujoč veselje nad lepoštevilno udeležbo. Preidši k vspredu, pripomni, da je z gosp. Ludovikom Tribnikom, nadučiteljem v Žrečah, izročil spomenico o konkretnem statusu načelniku okrajnega zastopa, blagorodnemu gospodu doktorju Ledererju s prošnjo, da blagovoli slavni okrajni zastop konjiški odposlati peticijo v smislu spomenice visokemu deželnemu zboru. (Živahno odobravanje).

Na to priporoča gosp. Zirngast, naduč. v Vitanji, naj se pošljejo tudi od vsake občine posebej peticije visokemu deželnemu zboru in stavi predlog, da se gosp. poslanec za konjiški okraj brzojavno naprosi podpore. Po dolgotrajnej debati sklene se poslati na visoki deželni zbor pismeno peticijo. Isti gosp. tovariš predlaga, naj se pošiljajo knjige iz okrajne učiteljske knjižnice ad circulandum, kar se pa ni vsprejelo.

V odbor so izvoljeni: gosp. Pavel Leitgeb, c. kr. okr. šol. nadzornik, načelnikom; gosp. Ludovik Tribnik, naduč. v Žrečah, namestnikom; Radoslav Jurko, šolski voditelj v Žičah, zapisnikarjem in „Popotnikovem“ poročevalcem; gosp. Bogomir Malenšek, naduč. v Čadramu, blagajnikom; gospodična Milka Pirnat, učiteljica v Konjicah, gosp. Peter Kapun, naduč. v Konjicah in gosp. Anton Arzenšek, naduč. v Stranich pa odbornikom.

Namesto zaradi influence odsotnega gosp. nadučitelja L. Tribnika govori gosp. Jože Zirngast o učiteljskih društvih in njih svrhi kratko a dobro, naglasujoč stavek: „Povej mi, ali si ud kakšnega učiteljskega društva in če si naročen na kakšen

strokoven list in povem ti, je-li si ti učitelj ali samo pedagoški dninar!“

Gosp. Hofbauer, učit. v Vitanji poroča o zborovanju štaj. učit. zaveze v Ptuiju, in se vzame poročilo pohvalno na znanje.

Od predlogov, ki so se stavili, nam je omeniti 1. Predlog gosp. M. Hötzlina, učitelja v Žrečah, tiče se slavljenja 25letnega obstanka državnega šolskega zakona; 2. predlog gosp. Ant. Hofbauerja, naj se smenuje gosp. Blaž Ambrožič, c. kr. okr. šolski nadzornik v Gradeči, častnim članom društva; 3. predlog gosp. Rad. Jurka: konj. uč. društvo naj pristopi k zavezi slov. uč. društev*). Vsi trije predlogi so se vsprejeli. Gospod Jože Zirngast, kojega plodovito društveno delovanje in posnemanja vredno požrtvovalnost mi je posebno omeniti, naznani še pristop vitanjskega pevskega društva „Liedertafel“ ter izroči g. blagajniku kot pristopnino petak.

Po zborovanju sešli smo se — žal, da samo polovica — pri gosp. And. Sutterju, kjer smo se veselili lepih spehov zborovanja kratkočasili par uric s petjem in prijateljskim razgovarjanjem. S posebnim veseljem pa omenjam, da se je tega zborovanja udeležilo jako častno število gospodičen učiteljic. Čast

*) Pozdravljamo ta sklep tem radostneje, ker so sedaj v naši dični „Zavezi“ združena vsa društva slov. učiteljev. Uredn.

jim, da se tako krepko zavedajo svojega poklica! Častiti tovariši in tovarišice! ne zabite onega od gosp. Zirngasta povdarjanega stavka, pa pridno dohajajte k zborovanjem, da bo naše prerojeno društvo krepko napredovalo, ker delavno društvo je najboljši dokaz brižnega učiteljstva in to zopet je pokor napredovanja šolskih in učiteljskih interesov.

R. J.

Konjice. (V a b i l o.) Konjiško učiteljsko društvo bode zborovalo v četrtek 1. marca t. l. ob desetih dopoldne v slovenski šoli v Konjicah po sledečem vsporodu: 1. Dopisi. 2. Podavanje častnega uda, gosp. Mihe Terana o učiteljskih društvih, njih koristi in prednostih sploh. 3. Podavanje gosp. Lud. Tribnika o prijudnem občevanju ljudskih učiteljev sploh, in posebej, kako važna in potrebna je za učitelja vkupnost in duševno občevanje z uradnimi drugovi. 4. Konstatovanje števila društvenih udov. 5. Določitev časa in kraja prihodnjega zborovanja. 6. Predlogi. K polnbrojnej udeležbi vabi vljudno

o d b o r.

Iz šmarijskega okraja. Šmarijsko-rogačko učiteljsko društvo zboruje 1. marca ob 10. uri dopoldne v Šmarji po sledečem vsporodu. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Učna jednota. 4. Poročilo blagajnika in tajnika. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti. K obilnej udeležbi vabi vljudno o d b o r.

Dopisi in druge vesti.

Odprto pismo.

Dragi mi tovariš Stukelji!

Govoril si meni in vsemu učiteljstvu iz srca se svojim člankom „učitelj-pisatelj!“ Zadel si ob pravo struno! Da, to je bila beseda na pravem mestu, in da vidiš, da ni bil glas v puščavi, javim se Ti sam k obtožbi.

Skupaj sva posedala v klopih, in z nama mnogo drugih, skupaj smo tekmovali pri pismenih izdelkih, razšli smo se prešinjeni svetim ognjem, da hočemo delovati iz besede in pismom! Vsak je našel svoje torišče — učilnico, kjer je posvetil vse svoje moči mladini! Da bi pa prijel za pero? — Ne, ne — to naj store drugi, zmožnejši, starejši! Od starejših slišiš pa mnogokrat: „Pišejo naj mlajši, mi smo prestari!“ — Tako se srečno otrešamo bremena vsi ter imamo mirno vest.

Tako delamo, tako sem delal tudi jaz celih osem let! Tolažil sem se le-še, da imam premnogo posla z množico učencev, z vrtom in petjem. In res! Tu nisem držal križema rok, a da bi kedaj prijel za pero — četudi, da obdržim izdelek le za-se — Bog ne daj! — Vadil se nisem svojih mislij jasno izraževati, a spoznal sem tudi, da postaja duh len — — da s časom popolnem zastane! — Vsaj

starost kmalu prikima, potem pa se lahko izgovarjam: „Prestar sem!“ — V mladosti nič — v starosti nič! Sramotno!

Glej, dragi moj, ravno še o pravem času si se oglasil, da me rešiš, in — Bog daj! — še mnogo drugih! Ne domišljujem si, da bode zasijala učiteljstvu nova zvezda, ne — nikakor! Če tudi zmožnostij ni sijajnih — pridnost mnogo stori! — Skusil sem to v marsičem na sebi!

Dragi mi! Isti večer, ko sem bral prvi del Tvojega članka „učitelj-pisatelj“, pričel sem pisati tudi jaz. Pisal sem vsak večer, napisal in počrnil mnogo papirja, četudi si izdelke pridržim še za-se! Vsaj si mi tudi Ti tako svetoval. Predelovati hočem še marsikaj, ogledovati pri jasnem dnevu — morda pozneje tudi kaj pošljem med svet. Zmožnostij mi bodeš mogel odrekati, a nikakor ne pridnosti! Na besedo!

Ta list pošiljam Ti, da Te spodbudi, da krepkejšo povzdigneš glas, kjer vidiš hibe! — Če vsak pot le jednega zaspanca vzdramiš — zadostuje naj Ti!

Le nekaj besedij Tvojih pri meni ni obveljalo. Praviš, da s spisovanjem si krepiš duha in z istim tudi telo. Glej pisal sem večer za večerom po nekaj ur, potem legal spat, a spanec je bežal od mene,

misli so se drville za mislijo, tvarina, ki sem je bil obdeloval zvečer, dobivala je še-le tu pravo lice, pravi zvršček in — — — vstajal sem udelan, utrujen. Pa to je storila najbrže moja razvada, da sem legal do sedaj s kokoši vred spat. Pa to me ne bode motilo, vstrajati hočem, in kar sem kedaj hotel — sem še vselej spolnil!

Zdravstvuj! Tvoj iskreni prijatelj Čn.
Šmartno p-Šmg., 30. prosinca 1894.

Prošnja.

Vse tiste p. n. gg. tovariše, ki so blagovolili mojo knjigo „Slovensko petje v preteklih dobah“ sprejeti, a mi iste še do danes niso plačali, prav lepo prosim, da bi mi poslali do 15. t. m. vsoto 85 krajcarjev, ker bi me sicer neznošno stanje prisililo, izterjati iste vsotice s — poštanim naročilom. Imam še 300 iztisov te knjige. Da pridem do količkaj novcev, znižal sem knjigi ceno na 53 kr. s poštnino vred. Knjiga je trajne vrednosti. Vsi slov. listi so jo laskavo ocenili. Z odličnim spoštovanjem F. Rakuša, nadučitelj v Dobovi pri Brežicah.

Zahvala.

Podpisani izreka tem potom slav. odboru „Slov. Matice v Ljubljani“ najsrčnejšo zahvalo za veledušen dar prekrasne zbirke knjig, ki so došle tukajšni mladini v korist. Bog plati!

Sv. Andraž v Leskovcu, 5. svečana 1894.

Vinko Stoklas,
nadučitelj.

Razpis pisateljske nagrade.

Velecenjeni naš rojak, g. prof. Anton Bezenšek v Plovdivu, znani jugoslovanski pisatelj in mladino-ljub, namenil je nagrado 100 k. (sto kron) njemu, ki spiše najboljšo povest za slovensko mladino. Gledé povesti zahteva veledušni gosp. darovatelj sledeče: „Povest naj bode poučnega sodržaja v religijozno-

moralnem smislu: snov naj jej bode vzeta po močnosti iz domačega življenja na kmetih. (Pisatelj bi si lahko vzel za primer Slomšekovo „Blaže in Nežica“, kar se tiče sloga in snovi; a lahko si izbere tudi navadno obliko povesti ali pa obliko dvogorova [dijaloga].) Poleg obče didaktičnega cilja naj se naglašuje spoštovanje do vere, ljubezen do naroda in do bližnjega.

Obseg povesti naj ne bode manji od treh in ne večji od petih tiskanih pól.“

Frankovani rokopisi naj se pošiljajo podpisanemu načelniku ocenjevalnega odbora najdalje do 15. maja t. l. brez podpisanega imena. Ime pisateljevo naj se doda na posebnem zapečatenem lističu.

Ocenjevalni odbor presodi poslane povesti ter pošlje po namenu g. darovatelja tri najboljše povesti g. prof. Bezenšku v Plovdiv, da g. darovatelj sam končno izbere povest, katera njemu najbolj ugaja. Nagrado — 100 kron — izplača dotičnemu pisatelju v dan sv. Cirila in Metoda (t. j. 5. julija 1894. l.) g. darovatelj sam; vsem drugim natecalem se pa rokopisi vrnejo, ako bodo tako zahtevali.

V Begunjah pri Rakeku, 28. januarja 1894.

Janko Leban,

nadučitelj

in načelnik ocenjevalnega odbora za mladinske spise pri „Zavezi slovenskih učiteljskih društev“.

Listnica upravnništva.

Ker je glavni stavec pri našem listu baš zbolel, ko bi moral list pripraviti za tisek, se je ta številka zopet zakasnila, kar naj čast. bralci blagovoljno oprostijo. — Stare dolžnike, katerim smo račune poslali, prosimo še jedenkrat, da nam vsaj odpišejo, kako in kedaj nameravajo spolniti svojo dolžnost.

Razpis natečajev.

Št. 98.
II.

Podučiteljsko mesto

na dvorazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda v Vuhredu (žel. postaja) s prostim stanovanjem, toda brez uprave, je takoj umestiti definitivno eventualno provizorično.

Prosilci in prosilke zmožni obeh deželnih jezikov, naj vložijo svoje z dokazom avstrijskega državljanstva, z zrelostnim in s usposobnostnim spričevalom itd. opremljene prošnje do 25. februarja t. l. predpisanim potom pri krajnem šolskem svetu v Vuhredu.

Okr. šol. svet Mahrenberg, 25. jan. 1894.

Predsednik: Finetti s. r.

Št. 106.

Učiteljska služba.

Na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Andraži v Leskovcah umestiti je učiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu definitivno ali provizorično.

Prosilci in prosilke, zmožni nemškega in slovenskega jezika, naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z zrelostnim spričevalom, s spričevalom učne usposobljenosti in z domovnico, potom predstojnega okr. šolsk. sveta do 15. febr. 1894 pri krajn. šolsk. svetu sv. Andraž v Leskovcah.

Okrajni šolski svet Ptuj, 18. jan. 1894.

2-2

Predsednik.

Št. 97.
II.

Opetni razpis natečaja.

V marenberskem šolskem okraji je na jednorazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda v Št. Jerneji nad Muto umestiti takoj učiteljsko mesto definitivno, eventualno tudi provizorično.

Obeh deželnih jezikov zmožni prosilci naj vložijo svoje redno podprte, z zrelostnim spričevalom in spričevalom učne usposobljenosti ter z dokazom avstrijskega državljanstva in usposobljenosti za subsidiarčno poučevanje katol. verouka opremljene prošnje predpisanim potom do 25. februarja t. l. pri krajnem šolsk. svetu v Št. Jerneji nad Muto.

Okr. šol. svet Mahrenberg, 25. jan. 1894.

Predsednik: Finetti s. r.

Učiteljska služba.

Na novo razširjeni trirazredni ljudski šoli v Žitalah umestiti je učiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu definitivno ali tudi provizorično.

Prosilci in prosilke nemškega in slovenskega jezika zmožni naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene z zrelostnim spričevalom, s spričevalom učne usposobljenosti in z domovnico, potom predstojnega okrajnega šolskega sveta do 20. marca 1894 pri krajnem šolskem svetu v Žitalah poleg Rogateca.

Okr. šolski svet Rogatec, 1. februarja 1894.

1-2

Predsednik: Scherer s. r.